

د ټاکنو خپلواک کمیسیون د ټاکنیزو اصلاحاتو پالیسي

د مطالبو نوملړ

پاڼه	عنوان
4.....	سريزه.....
4.....	د وضعیت تحليل.....
6.....	لومړۍ برخه: د ټاکنو د حقوقي چوکاټ پراختيا.....
6.....	1. د ټاکنو د قانون اصلاح.....
7.....	2. ټاکنيزې لايحې، طرز العملونه او لارښودونه.....
7.....	3. تفاهم ليکونه، باور ليکونه او ژمن ليک.....
8.....	4. د کميسيون خپلواکي او اعتماد جوړونه.....
9.....	5. ټاکنيزې شخړې.....
10.....	دوهمه برخه: په ټاکنو کې د ټکنالوژي کاريدل.....
10.....	1. د رایې ورکونکو د نوملړ اصلاح.....
11.....	2. د رایې ورکونې د مرکزونو او محلونو د ډېټابیس اصلاح.....
11.....	3. د ټاکنو د ورځ د راپور اخیستنې (EDSS) د سیستم پراختيا.....
12.....	4. د پرلپکه راپور ورکونې د سیستم جوړول او ترې گټه اخیستل.....
12.....	5. نوماندانو د نوم لیکنې په بهیر کې د پرلپکه انسانیتیاؤ را مینځ ته کول.....
12.....	6. د ۱۹۰ ټاکنيزي معلوماتي شمېرې دايمي کول.....
13.....	7. د عملياتي همغږي مرکز.....
13.....	8. د ظرفیت، چټکتیا، روڼتیا او مفیدیت له نظره د معلوماتو د ثبت د مرکز پراختيا.....
13.....	9. د داخلي اړیکو د شبکې تعمیم.....
14.....	دریمه برخه: د تشکیلاتو او پلانگذارې اصلاحات.....
14.....	1. د کميسيون ستراتيژیک پلان تدوین.....
14.....	2. تشکیلاتي اصلاح.....
15.....	3. پلان جوړونه او له کاري تشبث څخه په مخنيوي کې د مرکزي دفتر د مختلفو برخو انسجام.....
15.....	4. د کارکونکو د ظرفیت لوړول.....
16.....	5. ټاکنيزي زده کړې.....
16.....	6. دوام لرونکی عامه پوهاوی.....
17.....	7. په ټاکنو کې د بنځو د گډون د سطحې لوړول.....
17.....	8. په ټاکنيزو پروسو کې نوښتونه.....

9. د ټاکنیزو معلوماتي سرچینو د مرکز پراختیا.....18
10. د څارونکو، کتونکو، او رسنیو د رول غښتلتیا.....18
- خلورمه برخه: د بېخ بنسټونو رغول او د لگښتونو را کمول.....19
1. د بېخ بنسټونو تکمیلول.....19
2. د ټاکنو د لگښتونو را کمول.....19
3. د بین المللي مرستو قاعده مند او مؤثر کول.....20
- تطبیق.....21

سريزه:

ټاکنې د ولسواکو نظامونو له مهمو عناصرو څخه دي او د قدرت د سوليز انتقال لپاره يواځنې لار گڼله کېږي، دا پدیده په افغانستان کې ډېره مخينه نه لري، او په ټوله کې د اوسني نظام د مينځ ته راتگ څخه را پدېخوا په هيواد کې ۷ ځلې ټاکنې تر سره شوي دي. د هيواد په اساسي قانون کې د ټاکنو د اووه ډولونو وړاندوينه شوي چې د دې ټاکنو د ادارې او څارنې په منظور د اساسي قانون د ۱۵۶ مادې له حکم سره سم، د ټاکنو خپلواک کميسيون تاسيس شوی دی.

لکه څرنگه چې ټول په جريان کې دي، په هيواد کې د ولسواک نظام تر را مينځ ته کېدلو وړاندې، د سرتاسري پروگرامونو لکه د ټاکنو د تر سره کيدو لپاره مناسب وضعيت موجود نه وو، په هغو شرايطو کې له يوې خوا د امنيت نه شتون د ټاکنو سراسري بهير ناممکنه کړی وو له بلې خوا د ټاکنيز کلتور د بنسټيزه کولو لپاره د بېخ بنسټونو تاسيس ته په يو ځلي ډول زمينه نه وه برابرېده.

دا چې مونږ په يو سنتي ټولنه کې قرار لرو او خلک مو د ټاکنو بهير ته د يوې نوي پديدې په نظر گوري، بنکاره ده چې په سنتي ټولنو کې د نويو پديدو منل وخت ته اړتيا لري. په همدې ترتيب د هغه بنسټونو د اړيکو تنظيم د هغه نظام له کر نلارو سره چې کاملاً نوی تاسيس شوي وي وخت نيونکي او په تدريجي ډول بنسټيزه کيږي.

د يو بنسټ يا يوې پديدې د پرمختگ او بنسټيزه کولو په منظور، د وخت له اړتيا نه علاوه بايد د هماغه بنسټ اجرايوي مسؤلین هڅه او کوښښ وکړي تر څو اسيب پذيره موضوعات معلوم او ليري کړي او مثبت او د قوت موارد يې تقويه کړي.

په همدې بنسټ د ټاکنو خپلواک کميسيون له تير و ټاکنو څخه د تر لاسه شويو تجارو په پام کې لرلو سره اړينه وگڼله تر څو د احتمالي نواقصو د رفعې او د اداري او عملياتي چارو د مثبتو اړخونو د غښتلي کولو، د رڼوالي د تأمين او د ټاکنو د بهير د عمومي کولو په منظور د ټاکنو په بيلابيلو پروسو کې د ټاکنيزو اصلاحاتو پاليسې عملي کړي.

د وضعیت تحليل

په تېرو ټاکنو کې، خنډونه، کمبودات، او ستونزې، له ټاکنو مخکې، د ټاکنو په جريان کې او له ټاکنو وروسته موجودې وې. د ستونزو يوه برخه په سازمان کې دننه ريښې لري او د مرکزي او يا ولايتي دفاتيرو په سطحه د سرچينو او امکاناتو د ناقص مديريت په دليل مينځ ته راغلي او دغه نيمگړتياوي له فرصتونو او امکاناتو څخه د ناسمي گټني او

يا د سيستمونو او د استفادې وړ وسائلو د کار نه کولو يا ناقص کار کولو په سبب د ستونزو او خنډونو د را پيدا کيدو باعث گرځيدلي. اما يو زيات تعداد کمبودات، ستونزي او خنډونه له سازمان څخه بهر رېښه لري چې د کميسيون د کنترول او صلاحيت له ساحې بهر دي او په پايله کې يې د خلکو باور او اعتماد په ټاکنو د يو ملي بهير په عنوان او د ټاکنو په کميسيون د ټاکنو د تر سره کوونکي بنسټ په عنوان متضرره کړی.

ځني موارد لکه نا امنی د ټاکنو په بهير کې د ځايي زورواکو مداخله، په ټاکلي وخت د بودجې نه شتون، سياسي پېښې او اتفاقات، د دقيقې سر شمېرنې او په هيواد کې د هويت د تثبيت د اساسي او واحد سند نه شتون، د ټاکنو په بهير کې د ښکېلو او اړونده بنسټو پر وخت او موقع سره د همکاري نه شتون، د کميسيون د خپلواکې نه رعايت، د صلحي پروسه چې د ټاکنو په څنگ کې قرار ونيو د بهرنيو مسائلو له جملې څخه دي چې د ټاکنو د خنډونو په پيدا کيدو کې زيات تاثير درلود.

همدارنگه د ټاکنو د قانون عدم استمرار او د قانون نه شتوالی چې د اساسي قانون له حکم سره سم يې پراخه طي شوي وي، د ښکېلو بنسټونو په همکاري کې کموالی، د ټاکنو په بهير کې په پراخ ډول له نوي ټکنالوژي څخه گټنه، ساختاري ستونزي او پېچلتياوي، د ټاکنو د تر سره کيدو زيات مصارف، په ټاکنو کې د ښځو کم گډون او د ټاکنو په بهير کې د ملي او نړيوالو بنسټونو د رول د وضاحت نه شتون او داسې نور له هغو موضوعاتو څخه دي چې په اړه يې بايد په بيل او جدي ډول بحث او تأمل تر سره شي.

پر دې اساس په چارو کې د ښه والي، د بهتر مدیریت او له ټاکنو څخه وړاندي د زياتو ستونزو او شخړو څخه د مخنيوي په منظور، د ټاکنو په علمياتي جريان او له ټاکنو وروسته جريان کې اړتيا ده تر څو د حقوقي چوکاټ، په ټاکنو کې د کاريدونکي برېښنايي ټکنالوژي په برخه کې بنسټيز بحثونه او د بېخ بنسټونو د تقويې او د ټاکنيزو مصارفو د کموالي، اصلاحات او پراخ پروگرامونه عملي شي. په ضمن کې په ټاکنو کې د ښکېلو او اړونده بنسټونو همکاري په بهتر ډول تنظيم کړای شي.

په همدې اساس د اصلاحاتو د پاليسي طرحه او تدوين د ټاکنو په بيلابيلو پروسو کې لازمي ده تر څو په دې ډول د ټاکنو ستونزي د شکل او ماهيت له لحاظه تر ټولو ټيټې کچې ته را کمي شي.

لومړۍ برخه: د ټاکنو د حقوقي چوکاټ پراختیا

قوانین، لایحې، طرز العملونه، او ټاکنیز لارښودونه د ټاکنو د خپلواک کمیسیون د فعالیتونو اساس تشکیلوي چې د هغوی په تهیه کولو کې باید پوره دقت تر سره شي تر څو د هیواد له شرايطو او وضعې سره برابري رنځې او د منلو وړ ټاکنو تر سره کېده تضمین شي. پر همدې اساس اړتیا ده تر څو د ټاکنو حقوقي چوکاټ له تېرو ټاکنو څخه د زده شویو درسونو په پام کې نیولو سره تر جدي کتنې لاندې ونیول شي.

1. د ټاکنو د قانون اصلاح

په تېرو دوو لسيزو کې فقط یو ځل د ټاکنو قانون په ۱۳۹۲ کال کې له پراونو تیر شوی یعنې د ملي شورا د مجلسونو په وسیله تصویب او د ولسمشر لخوا توشیح شوی چې د ۱۳۹۳ کال ټاکنې د هماغه قانون پر بنسټ تر سره شوې. نوري ټاکنې د ورستنیو ټاکنو په شمول چې په ۱۳۹۸ کال کې تر سره شوې د تقنیني فرامینو پر بنسټ تر سره شويدي. لکه څرنګه چې د ټاکنو د قانون د تحول سیر څرګندوي چې دې قانون تر یوې اندازې خپل د تکامل پړاو له هرو پخوانیو تر سره شویو ټاکنو څخه د ترلاسه شویو درسونو په پام کې نیولو سره تر سره کړی؛ په ځانګړي ډول د (۱۳۹۷)، کال وروستني تقنیني فرمان د ټاکنو په بهیر کې له معلوماتي ټکنالوژي څخه ګټنه تصریح کړه چې د ټاکنو د مختلفو بهیرونو په رڼوالي او دقت کې لازم مؤثریت لري. له دې سره سره هم ځنې خلاګانې، تناقضات او نواقص په دې تقنیني سند کې وجود لري چې باید مرفوع کړای شوي وای.

بناً کمیسیون د ټاکنو د قانون په لومړنۍ اصلاحي طرحې؛ په ټاکنو کې د بنکېلو بنسټونو سره په مشوره کار کړی، خلاګانې، نواقص او ځنې ستونزې چې موجودې وې وپېژندې او د ټاکنو د قانون اصلاحي طرحه یې د نورو پراونو د تېرولو په منظور د عدلیې محترم وزارت ته احاله کړه.

د ټاکنو خپلواک کمیسیون تصمیم لري تر څو د عدلیې وزارت او د هیواد د ملي شورا له مجلسونو سره د دې اصلاحي طرحې په وروستۍ کولو کې هراړخیزه همکاري وکړي. کمیسیون له مسؤلو بنسټونو څخه غواړي چې د ټاکنو د قانونو د اصلاحي طرحې د پراونو د تیرولو بهیر چټک کړي تر څو دا بنسټ مخکې پر تو ټاکنو ته په خپل ټاکلي وخت د ټاکنو له نوي قانون سره سم لازمي تیار یانې ونیولی شي.

2. ټاکنيزي لايحې، طرز العملونه او لارښودونه

د ټاکنو د قانون د احکامو د لاسنه تطبيق په منظور، کميسيون لايحې، طرز العملونه او لارښودونه تدوين او تصويبوي. دا لايحې طرز العملونه او لارښودونه د تقنيني اسنادو په حيث د ټاکنو د قانون اجزاي دي چې د ټاکنو د حقوقي چوکاټ تکميلونکي دي. د ټاکنو ټول بهير د ټاکنيزو لايحو او طرز العملونو سره سم عملي او تطبيق کيږي او په هغه صورت کي چې د ټاکنو په قانون کي تغيير وليدل شي له هغوی سره اړوند نورو اسنادو ته هم د هغه په رڼا کي مطابقت ورکول کيږي.

کميسيون د قانون د احکامو د بهتر تطبيق په منظور په تېرو ټاکنو کي په تعداد د (۱۹) لايحې او (۱۴) طرز العملونه، ۶ د چلند اصول او زيات تعداد لارښودونه تدوين او وضع کړي دي چې له هغې جملې يو شمېر يې د تدقيق او بيا کتنې وړ دي.

همدارنگه هغو تجربو او درسونو ته په کتو چې له هر ځل ټاکنو څخه کميسيون ته په لاس ورځي په دې منظور چې د راتلونکو ټاکنو هره پروسه په اصولي، سم او معياري ډول اجراء شي لومړی بايد لايحې او طرز العملونه په دقيق او معياري ډول تدوين او تصويب شي او په دوهم قدم کي د دې لايحو، طرز العملونو او لارښودونو د احکامو په اړه اړونده کارکوونکو ته، روزنه ورکړي او تطبيق يې کړي.

3. تفاهم ليکونه، باورليکونه او ژمن ليک

ټاکنې يوه ملي پروسه ده چې د ټاکنو له کميسيون څخه علاوه چې د ټاکنو د تر سره کولو او څارني مسؤليت پر غاړه لري، يو تعداد نور بنکېل بنسټونه هم قانوني مسؤليت او مکلفيت لري تر څو په دې پروسه کي له کميسيون سره همکاري وکړي. دا همکاري بايد مشخصه او تعريف شوي وي تر څو د ټاکنو په بهير کي مداخله ونه گڼل شي او له بلي خوا د کميسيون خپلواکي هم وساتله شي.

له کميسيون سره د يو شمېر بنسټونو د همکاري حدود او څرنگوالي د تفاهم ليکونو په چوکاټ کي وار له مخکي تنظيم شوي او په دې برخه کي په تعداد د ۱۵ عنوانه تفاهم ليکونه تهيه او لاسليک شوي دي. د تېرو ټاکنو تجربو ته په کتو؛ په جدي ډول اړتيا ده چې ذکر شوي تفاهم ليکونه تر بيا کتنې لاندې ونيول او نوي کړاي شي.

په ټاکنو کي د نوماندۍ د تائيد، له ټاکنو د څخه څارني، کتنې، او د راپور جوړولو په منظور، کميسيون د قانون له حکم سره سم باورليک صادروي. دا باورليکونه او د څارونکو او کتونکو د پېژندنې کار تونه چې په تيرو دوه دورو ټاکنو پوري اړوند وو

د الکترونيکي سيستم او ډيټابيس له لاري تر اجراء شوو چي تر يوې اندازې د قناعت وړ هم وو .

کمیسیون د باورليک د صادریدو او جوړښت د څرنګوالي د لاینه تنظیم په منظور؛ د باورليک د اخیستو لپاره په شرایطو د برابرې بنسټونو د تثبیت، د دې بهیر لپاره د لازمو اسانتیاؤ او په ټاکنیزو مراکزو کې د څارونکو او کتونکو د حضور په اړه لازمي آسانتیاوي او اصلاحات را وړي .

4. د کمیسیون خپلواکي او اعتماد جوړونه

په هغو هیوادونو کې چې ټاکنې تر سره کېږي؛ د ټاکنیزو ادارو مختلف ډولونه موجود وي چې تر ټولو قوي یې خپلواکي، اجرايوي او مختلطي وي . د افغانستان اساسي قانون په کامل صراحت سره یوه خپلواکه اداره د ټاکنو د تر سره کیدو مسؤله ګڼلې .

د ټاکنو قانون تر یوې اندازې دا خپلواکي تعریف او مشخصه کړي خو لکه څرنګه چې په هیواد کې د ډیری قوانینو تطبیق له ستونزو سره مخ وي د ټاکنو قانون هم له دې څخه متأثر ده چې متأسفانه لکه څرنګه چې په قانون کې تصریح شوي او توقع کېږي؛ د ټاکنو د خپلواک کمیسیون خپلواکي د مختلفو عواملو پر اساس نه ده رعایت شوي .

مختلف عوامل له هغې جملې د قانون سم نه درکول، د ټاکنو په بهیر کې د محلي زور واکانو مداخله او ځني نور عوامل د یوې نیمې لسيزې په جریان کې باعث شوي چې د کمیسیون خپلواکي د خلکو په نظر تر جدي پوښتنو لاندې قرار ونیسي

کمیسیون د خپلواکي د ساتلو او د خلکو د باور د جلب لپاره ټاکلې پروګرامونه تر لاس لاندې نیولي او هغه عملي کوي، کمیسیون له ښکېلو بنسټونو سره پور ته موارد تر تحلیل او ارزونې لاندې نیولي او عملي لاري چاري لټوي او په دې برخه کې پلانګذاري کوي .

کمیسیون هڅه کوي تر څو د دې بنسټ د خپلواکي د ساتلو او د خلکو د باور د جلب په منظور؛ هغه ټاکنې چې په اساسي قانون کې وړاندوینه شوي په خپل ټاکلې وخت تر سره کړي او همدارنګه د مالي خپلواکي په برخه او دا چې څنګه د بودجې له مصرف څخه په شفاف ډول ځواب ورکړي؛ تعریف کړي او واضح او مشخص اقدامات تره سر کوي .

همدارنګه کمیسیون د ټاکنو د مختلفو پروسو په لایحو، طرز العملونو، ستراتیژیو او په کاري پلانونو کې داسې تدابیر نیسي چې د ټاکنو د بهیر مالکیت وساتلی شي؛ او له هر ډول مداخلې او له نفوذي اعمالو څخه مخنیوی وشي .

5. ټاکنيزي شخړي

د ټاکنو د خپلواک کمیسیون ټولې هڅې او پروگرامونه په دې منظور دي چې ټاکنيزي پروسې په قانوني، روښانه او له تقلب څخه پاکې اجراء او تطبيق شي. خو د ټاکنيزو تخطيو، سرغړونو او جرايمو پېښيدل د نړۍ په پرمختللو ډيموکراسيو کې هم يوه ممکنه چاره ده. د ټاکنيزو تخطيو، سرغړونو او جرايمو د کموالي او د ټاکنيزو شخړو د بهتر مدیریت په خاطر د ټاکنيزو شکاياتو له کمیسیون سره په همغږي د ټاکنو د قانون د اصلاح په طرحه کې بنسټيزي کړنلاري ځای پر ځای شوي دي.

همدارنگه د ټاکنيزو شخړو په ښه مدیریت کې د لاسونو د انضمام په منظور، د ټاکنيزو کمیسیونونو تر مینځ د ښې همغږي لپاره میکانیزمونه تر لاس لاندې دي او په دې برخه کې نور اړوند او ښکېل بنسټونه هم همغږي کېږي.

دوهمه برخه: په ټاکنو کې د ټکنالوژي کارېدل

د ټکنالوژي پرمختګ او کارول يې په نني عصر کې يوه مهمه چاره ده. په همدې لحاظ د ټاکنو قانون کمیسیون مکلف شوی تر څو درنښتيا، د ټاکنو په مختلفو پروسو کې درنښتيا، دقت او چټکتيا د تأمین په منظور د ټکنالوژي له سیستمونو څخه کار واخلي. کمیسیون په تېرو ټاکنو کې له ټکنالوژي په ځانګړي ډول د بايومیټريکي معلوماتو د ثبت له دستګاه او اړوند سیستم څخه ګټنه وکړه چې د ټاکنو د بهیر د رنوالي په تأمین کې مثبت تأثیر درلود. دا بهیر نه تنها باید ادامه پیدا کړي بلکه د ټاکنو په بهیر کې د ټکنالوژي د کارونې د لارښوونې او پراختيا په منظور، يې بیا کتنه وشي او معیاري شي تر څو د ټاکنو په بیلابیلو پړاوونو کې له هغې څخه لارښوونې او اخیستل شي.

1. درايې ورکونکو د نوملړ اصلاح

د رایې ورکونکو نوملړ د رنډ ټاکنو د تر سره کېدو د مهمو عناصرو له جملې څخه ګڼل کېږي. په هیواد کې د لومړیو ټاکنو له تر سره کېدو څخه را پدېخوا؛ د رایې ورکونکي د کارتونو توزیع او د رایې ورکونکو د نوملړ تهیه کول د ټاکنو له ستونزمنو او پورمصرفه مضوعاتو څخه وې.

په دې اساس کمیسیون داسې پروګرامونه تر لاس لاندې لري تر څو د رایې ورکونکو د رایې ورکونکي د نوملړ موجوده نواقص او ستونزې؛ معلومي او اصلاح کړي تر څو د تېرو ټاکنو ستونزې تکرار نه شي. همدارنګه هڅه کېږي چې د رایې ورکونکو د نوملړ په سمونه او اصلاح کې د پرمخ تللي ټکنالوژي له سیستم څخه کار واخیستل شي او د ټکنالوژي کارول د رایې ورکونکو د نوملړ په اصلاح او ترتیب کې اساسي او غښتلی رول لري.

د رایې ورکونکو د اوسني نوملړ د اصلاح په منظور علاوه له دې چې د کمیسیون له معلوماتي بانکونو څخه ګټنه کېږي د معلوماتو او احصایې د محترمي ادارې د کاغذي تذکرو له ډېټابیس څخه هم ګټه اخیستل کېږي تر څو د رایې ورکونکو په نوملړ کې شته ستونزې د امکان تر حده له مینځه ولاړي شي.

علاوه له دې په دې خاطر چې وکولای شو په راتلونکي کې د الکترونيکي تذکرو له بايومیټريکي معلوماتو د رایې ورکونکو د نوملړ په تهیه کولو او د ټاکنو په بهیر کې

اعظمي گٽنه وکرو؛ کمیسیون د قانون له احکامو سره سم د معلوماتو او احصایې له محترمي ادارې څخه په رسمي ډول غوښتنه کوي چې: د ټاکنو په بهیر پوري اړوند معلومات د کمیسیون په واک کې ورکړي او الکترونيکي تذکرې لومړی هغو هیوادوالو ته توزیع کړي چې تازه د رایې ورکونې په شرایطو برابرېږي. همدارنگه کمیسیون د الکترونيکي تذکرو پر بنسټ د ټاکنو د ترسره کیدو د امکاناتو د معلومولو په منظور د امکان په صورت کې په یو ولایت کې د الکترونيکي تذکرو پر بنسټ په ازمايښتي ډول ټاکنې ترسره کوي.

2. د رایې ورکونې د مرکزونو او محلونو د ډېټابیس اصلاح او پراختیا

د رایې ورکونې د مرکزونو ایجاد، ارزونه او متوازن کول په ۱۳۹۶ او ۱۳۹۷ کلونو کې ټاکلو معیارونو ته په کتو ترسره او په ډېټابیس کې ثبت شو. دا پروگرام چې د هیواد په ټولو ساحو کې په لار اچول شوی؛ په بریالیتوب سره ترسره شو او د دې پروگرام تطبیق د هیواد په ناامنه ساحو کې؛ د یادو ساحو د امنیت تر تأمینېدو پوري وځنډول شو.

په دې اساس لازمه ده چې کمیسیون په هغو ساحو کې چې د ناامني او نورو دلایلو پر اساس نه دي متوازنه شوي د رایې ورکونې د مرکزونو د ایجاد او متوازن کیدو لپاره نوی پروگرام طرحه او د هیواد له امنیتي قواوو او نورو اړونده اداراتو سره په همغږي د هغه د تطبیق زمینه برابره کړي.

3. د ټاکنو د ورځې د راپور اخیستنې (EDSS) د سیستم پراختیا

د ټاکنو د ورځې د راپور اخیستنې سیستم (Election Day Supporting System) د فرعي سیستمونو له جملې څخه ده چې د ولایتي دفترو او مرکزي دفتر تر مینځ د بڼې همغږي د ایجاد او د چټکو، دقیقو او پر وخت اړیکو د تأمین په منظور جوړ شوی. له دې سیستم څخه په گټنې، د ولایتي دفترو مسؤلین، د ټاکنو په ورځ تر ټولو تازه معلومات، خبرونه او ارقام له مرکزي دفتر سره شریکوي.

خو، دا سیستم لکه څرنگه چې د ټاکنو د ورځې اړتیاؤ ته ځواب ویونکی نه دی او یواځې هغه معلومات چې د ولایتي دفترو د رئیسانو په لاس کې دي، له مرکز سره شریکوي په دې اساس د لا بڼې گټې اخیستنې لپاره لازمه ده چې ترڅو دا سیستم پراختیا ومومي، له سیستم څخه گټه اخیستنې باید ساده شي او همدارنگه د ولایتي دفترو له مسؤلینو څخه

علاوه، نوري برخې چې په ولايتي دفاترو او د ولسواليو او د رايې ورکونې د مراکزو په سطحه فعاليت کوي، هم وکولای شي اړين معلومات او راپورونه له مرکزي دفتر سره شريک کړي.

4. د پرلپکه راپور ورکونې د سيستم جوړول او ترې گټه اخيستل

په هر اندازه چې د کميسيون د مختلفو برخو معلومات او کاري راپورونه په منظم او سيستماتيک ډول تر لاسه او ولېږل شي په هماغه اندازه د کميسيون فعاليتونه په منظم ډول تر سره او د کميسيون پلان شوي موخې تحقق پيدا کوي. په دې اساس لازمه ده چې تر څو کميسيون د پرلپکه راپور ورکونې سيستم طرحه او جوړ کړي او له دې سيستم څخه مؤثره گټنه وکړي.

5. د نوماندانو د نوم ليکنې په پړاو کې د پرلپکه آسانتياؤ ايجاد

کميسيون په پام کې لري تر څو د معلوماتي ټکنالوژي د سيستم او نوماندانو او رايې ورکوونکو لپاره آسانتياؤ برابرولو سيستم پراختيا ته په ادامه ورکولو سره، د نوماندانو د نوم ليکنې آسانتياوي هم انلاين کړي چې دا کار نه يواځې نوماندانو ته په ځانگړي ډول د ولايتي شوراگانو، بنارواليو او د بنارواليو د مجلسو د نوماندانو لپاره يوه آسانتيا گڼل کېږي بلکه د کميسيون د ولايتي دفاترو لپاره به هم د کار د حجم د کمښت له نظره يوه لويه آسانتيا وي.

6. د ټاکنيزو معلوماتو د ۱۹۰ شمېرې دايمي کول

کميسيون د ټاکنيزو عملياتو په جريان کې، له ۱۹۰ معلوماتي شمېرې څخه د هيوادوالو پوښتنو ته د ځواب ورکولو لپاره گټنه کوي. دا په داسې حال کې دا چې نه يواځې د ټاکنيزو عملياتو پر مهال، بلکه په نورو ډېرو وختونو کې هم ممکنه ده چې په ټاکنو پورې اړونده پوښتنې له هيوادوالو سره مطرح شي او بايد يوه مشخصه مرجع دې پوښتنو ته د ځواب ورکولو لپاره موجوده وي. په دې اساس، کميسيون ۱۹۰ شمېره په دايمي ډول فعالوي. همدارنگه، د سمو او پر وخت پوښتنو د وړاندې کولو لپاره لازمه ده چې تر څو په ۱۹۰ شمېره کې مؤظفو کارکونکو ته د اړتيا وړ ټاکنيز معلومات په واک کې

ورکول شي او هغوی وکولای شي په منظم ډول له اشخاصو او د کمیسیون له مختلفو برخو سره په اړیکه کې وي.

7. د عملیاتي همغږي مرکز

کمیسیون د قانون له احکامو او د ورځي له شرایطو سره سم د ټاکنو په مختلفو مرحلو کې له معلوماتي ټکنالوژي څخه د پراخې گټنې په لور مخکې ځي. کمیسیون د فعالیتونو د لارښوونې والي او همغږي په منظور، د همغږي واحد او مدیر عملیاتي مرکز ته پراختیا ورکوي.

8. د معلوماتو د ثبت د مرکز پراختیا د ظرفیت، چټکتیا، روڼتیا او مفیدیت له نظره

د ټاکنو د پایلو د راغونډولو ملي مرکز د ټاکنیزو اسنادو او کاغذي فورمو او ډیجیټلي پایلو څخه په گټنه د ټاکنو د پایلو د مرحلو د تائید، چمتو کولو او د مرحلو د طی کولو لپاره ځانگړی ځای دی. د دې مرکز ارزښت ته په پام؛ دا ایجاب کوي ترڅو په دې مرکز کې ټول فعالیتونه دقیق، رڼه او له پلان سره سم تر سره شي او د دې مرکز د مختلفو برخو کارکوونکي په مختلفو کاري مرحلو کې خپلي ور سپارل شوي دندې په مسلکي ډول تر سره کړي.

په دې اساس د پایلو د راغونډولو په ملي مرکز کې د فعالیتونو د لارښوونې په منظور، لازمه ده چې کمیسیون، اړوند سیستم او د دې مرکز تشکیلاتو ته بیا کتنه وکړي او د دې مرکز فعالیتونه په لازم مو نوبتونو سره عیار کړي.

9. د داخلي اړیکو د شبکې تعمیم

د کمیسیون د مرکزي او ولایتي دفاترو تر مینځ چټکي، همېشني، او ډاډمنې اړیکې له ځانگړي ارزښت څخه برخمنې دي.

تر دا مهاله چې، د کمیسیون مرکزي دفتر له ولایتي دفاترو سره د انټرنیټ او مخابراتي شبکو له لارې اړیکې ټینگوي؛ د اړیکو دا سیستم له یوې خوا زیات لگښت لرونکی دی او له بلې خوا لازمه گټه نه لري. په دې اساس کمیسیون باید د ټاکنیزو عملیاتو له پیل څخه مخکې؛ خپلي د اړیکو داخلي شبکې بیا وگوري او د اړیکو واحد شبکه او د داخلي کنفرانسونو مرکز را مینځ ته کړي.

دریمه برخه: د تشکیلاتو او پلانگذاري اصلاحات

1. د کمیسیون د ستراتیژیک پلان تدوین

د ټاکنو خپلواک کمیسیون لومړنی ستراتیژیک پلان په کال ۱۳۸۵ کې او دوهم ستراتیژیک پلان یې په کال ۱۳۹۰ کې د ۱۳۹۰-۱۳۹۵ کلونو لپاره تصویب کړ. چې د مختلفو دلائلو پر بنسټ یاد پلان په پوره ډول تطبیق نه شو. کمیسیون د ستراتیژیک پلان جوړونه په خپل کاري لومړیتوب کې نیسې. د ستراتیژیک پلان ارزښت او اړتیا ته په کتو، د دې پلان تسوید او تصویب د کمیسیون په کاري لومړیتوبونو کې قرار لري او په دې برخه کې لازم اقدامات تر لاس لاندې نیول کېږي.

2. تشکیلاتي اصلاح

د ټاکنو تر سره کول د نورو آسانتیاؤ او سرچینو تر څنګ، د تجربه لرونکي، ژمنې او اړتیا وړ بشري قوې د موجودیت غوښتونکي هم دي. له څو کلونو را پدېخوا د کمیسیون تشکیل ډېر محدود وو او له بلې خوا د مختلفو دلائلو پر بنسټ په تشکیل کې شامل اکثریت بستونه تش پاتي وو. په تېرو ټاکنو کې کمیسیون ناچاره وو تر څو د ټاکنیزو عملیاتو په جریان کې قراردادې کارکوونکي وګماري او هغوی ته مختلف روزنیز پروګرامونه دایر کړي. په همدې اساس لازمه ده چې کمیسیون د ادارې تشکیلاتي جوړښت تر کتنې لاندې ونیسې او د اړتیا له مخې د دایمې او لنډمهاله کارکوونکو اړتیا تر دقت لاندې ولري او د هغوی سقف مشخص او له قانوني لارو څخه د هغوی مراحل طی کړي.

همدارنګه د لازیاتو تیارولو د نیولو او په مخکې د پرتو ټاکنو لپاره د لازمي زمينې برابرولو لپاره په ټولو تشو بستونو کې له ځانګړي طرز العمل سره سم د ټاکنو د خپلواک کمیسیون او د اداري اصلاحاتو او ملکي خدمتونو د خپلواک کمیسیون لخوا ګمارنې کېږي. دېته ته په پام کې برسيره پر دې چې د کمیسیون د داخلي چارو په بهیر کې یو شمېر ستونزې له هغې جملې د دندو وېش، د دندو تکرار، وظیفوي تداخل، په کارونو کې پیچلتیاوي او د مختلفو برخو له کارونو څخه د ځواب وینې له ګوګتیا څخه سرچینه اخلي؛ لازمه ده چې د مختلفو برخو فعالیتونه په مؤثر او اغېزمن ډول دسته

بندې شي او د دندو وېش د قانوني، اداري او عملياتي اړتياؤ پر پر بنسټ تر سره او د کميسيون له اړتيا او ستراتيژيک پلان سره متناسب د اجرااتو او د عمودي او افقي راپور ورکوني يو سم ميکانيزم دي را مينځ ته شي.

همدارنگه کميسيون د ټاکنو د ورځي د کارکوونکو په شمول د دايمي او لنډمهاله کارکوونکو د معلوماتو د درجولو لپاره مشخص ډېټابيس جوړوي تر څو د کارکوونکو ټولې سوانح په هغه کې درج شي او په ځانگړي ډول هغه کارکوونکي چې د ټاکنيز تخلف او يا جرم مرتکب گرځي په آساني سره د تفکيک وړ وي.

3. په پلان جوړونه او له کاري تشبث څخه په مخنيوي کې د مرکزي دفتر د مختلفو برخو انسجام

د کميسيون د مرکزي دفتر مختلفې برخې د دندې، پر بنسټ ډلبندي او جوړې شويدي. له دې برخو يې هره يوه مکلفه ده تر څو خپلې دندې د اړوند رياست د دندې د لايحې او کاري پلان په پام کې نيولو سره تر سره کړي. تجربو بنودلي چې د ځينو رياستونو کاري پلانونه په معياري ډول نه دي ترتيب شوي او په ځينو مواردو کې د نورو ډيپارټمنټونو له کاري پلانونو سره مطابقت نه لري او کاري تداخل مينځ ته راځي. په دې اساس د رياستونو او مختلفو کاري برخو د کاري پلانونو انسجام او معياري کول؛ د کميسيون د ستراتيژيک پلان په پام کې نيولو سره تر جدي پاملرني لاندې نيول کېږي. د مرکزي او ولايتي بيلابيلو دفاترو د فعاليتونو د لابنه انسجام او له کاري پاشلتيا څخه د مخنيوي په منظور؛ کميسيون په دې برخه کې په همغږي ډول په مختلفو سطحو د اړتيا وړ پلانونو ايجاد او پراختيا ته اقدام کوي.

4. د کارکوونکو د ظرفيت لوړول

د کميسيون دايمي کارکوونکي د سيالۍ او د هر بست د دندې په لايحه کې له مندرجه معيارونو سره سم گمارل شوي او کېږي. خو په اکثره حالاتو کې؛ د کارکوونکي کاري تجربه او لوړې زده کړې په يواځې ډول په دې کميسيون کې د دندې د سرته رسولو ځواب ويونکي نه وي.

ځکه چې ټاکنيز بهيرونه په مختلفو هيوادونو کې د بدلون او پراختيا په حال کې دي په دې اساس اړينه ده تر څو مختلف لنډمهاله، مينځ مهاله او اوږد مهاله پروگرامونه چې د کارکوونکو د ظرفيت لوړوني لپاره په پام کې نيول شوي داير شي.

کمیسیون د ظرفیت لوړونې پروگرامونه د اختصاصي او تخنیکي ډېپارټمینټونو له اړتیاؤ سره سم دایر کړي او خپل کارکوونکي د هیواد په دننه کې هم لندمهاله او اوږدمهاله پروگرامونو ته ور پېژني.

5. ټاکنيزي زده کړي

کمیسیون د کارکوونکو او بنکېلو بنسټونو د ظرفیت لوړونې په منظور، په اختصاصي ډول په ټاکنيزو چارو کې په دوو برخو کې رونیږي پروگرامونه؛ حقوقي چوکاټ (د ټاکنو قانون، لایحې، طرز العمل او لارښودونه) او د ټاکنو په مختلفو مرحلو کې له ټکنالوژي څخه گټنه، په لاره اچوي او تطبیقوي یې.

همدارنگه د مهارتونو او د زده شویو درسونو د انتقال لپاره هم پروگرامونه په پام کې لري تر څو دایمې کارکوونکي چې روزنه یې لیدلې؛ د ټاکنو اړوند نور لندمهاله کارکوونکي او د بنکېلو بنسټونو غړو ته په ساحه او ولایتي دفاترو کې روزنه ورکړي. کمیسیون د پورته یادو روزنیزو پروگرامو د پراختیا او لاریاتولو په منظور له دولتي او غیر دولتي تحصیلي او تعلیمي بنسټونو سره لندمهاله روزنیز پروگرامونه شریکوي.

6. دوام لرونکی عامه پوهاوی

لکه څرنگه چې په ټاکنو کې گډون د خلکو د اساسي حقونو له جملې څخه دی. او همدارنگه یو عمومي او سراسري بهیر دی او د دوو ټاکنو تر مینځ یوه اوږده وقفه را مینځ ته کېږي چې دا وقفې د دې لامل گرځي چې د ټاکنو ارزښت او د رایې کارول د اکثریت خلکو په نظر کم رنگه شي؛ په دې اساس اړتیا ده تر څو ټول خلک د رایې د کارولو له ارزښت، د خلکو د گډون له طریقې او د ټاکنو له تر سره کولو څخه عامه پوهاوی ولري. په همدې اساس کمیسیون د عامه پوهاوي پروگرامونه د دایمې کارکوونکو، مبلغینو او د ټاکنو د رضاکارانو په وسیله په ټول هیواد کې په دوامداره ډول اجراء کوي. همدارنگه د اطلاعات او فرهنگ، ارشاد حج اوقافو او د بنځو چارو له وزارتونو او د ملي رادیو تلویزون سره په همکاري په دایمې او دوامداره ډول په ټول هیواد کې خپل د پوهاوي پروگرامونه تطبیقوي. له دې څخه علاوه د ټاکنيز فرهنگ د بنسټیز کولو لپاره، د ټاکنو خپلواک کمیسیون د پوهني او لوړو زده کړو له وزارتونو څخه غواړي تر څو د یو رسمي تفاهم په ترڅ کې ټاکنيز موضوعات د هیواد د دولتي او خصوصي بنوونځیو او پوهنتونونو په درسي نصاب کې شامل کړي.

7. په ټاکنو کې د بنځو د گډون د سطحې لوړول

په تېرو ټاکنو کې په هیواد کې د بنځو د نفوسو په نسبت، د هغوی د گډون د رایې ورکونکو او نوماندانو په نسبت کم رنگه او د قناعت وړ نه وو. سره له دې چې په پخوانیو ټاکنو کې مختلف تدابیر، له هغې جملې د سمینارونو تدویر، د بنځو د پوهاوي لپاره د مشخصو پیغامونو چاپ او نشر او د بنځو د گډون د سطحې د لوړولو لپاره نور پروگرامونه تر لاس لاندې نیولې وو خو بیا هم د بنځو د گډون سطحه د قناعت وړ نه ده.

کمیسیون د مدني ټولو، په بنځو پورې اړوند بنسټونو، او په حکومت پورې اړوند بنسټونو سره په تفاهم، د بنځو د گډون د سطحې د لوړولو موضوع تر ارزونې لاندې نیسې او له پخوانیو نیول شویو تدابیرو برسېره نوري بدیلې حل لاري هم لټوي تر څو د بنځو د گډون سطحه په ټاکنو کې د کارکونکي، رایې ورکونکي او نوماند په حیث زیاته کړي.

د بنځینه کارکونکو گمارنه او جذب په ټولو ټاکنو کې یوه عمده ستونزه وه. کمیسیون به تدابیر ونیسې تر څو د هغوی د گمارلو لپاره کافي وخت په پام کې ونیول شي. له دې علاوه کمیسیون به د بنځینه کارکونکو لپاره یو مشخص معلوماتي بانک، جوړ او پراختیا به ورکړي.

د دې اصل د تحقق په منظور به، کمیسیون بېله ستراتیژي تدوین او اجراء کړي.

8. د ټاکنو په پروسو کې نوښتونه

د ټاکنو د کمیسیون له تاسیس څخه را پدېخوا ټولې تیرې شوي ټاکنیزې پروسې؛ وخت نیونکې وې او د ټاکنو پایلې په خپل ټاکلې وخت نه دي اعلان شوي. د ټاکنو د قانون احکام، په مکمل او سراسري ډول له ټکنالوژي څخه گټه نه اخیستل، د کمیسیون کاري بهیر او د نوښتونو لپاره د مؤثرو او کارنده پروگرامونو نه شتون د ټاکنیز بهیر د اوږدوالي د عواملو له جملې څخه گڼل کېږي.

پورته مسائلو او مواردو ته په پام؛ کمیسیون د ټاکنو د قانون د اصلاح په طرح کې، د ټاکنو د اوږدوالي موضوع ته پاملرنه کړې او د وخت په کموالي برسېره، له ټکنالوژي څخه د گټنې لپاره یې مناسب بستر وړاندیز کړی. دا موضوع د کمیسیون کاري او عملیاتي بهیر ته هم بهتري او چټکتیا وربخښې. له دې څخه علاوه، کمیسیون له نویو

نظرياتو څخه چي کاري بهير ته بهتري او چټکتيا وربخښي استقبالي او گټه ورڅخه اخلي.

9. د ټاکنيزو معلوماتو د سرچينو د مرکز پراختيا

د ټاکنو خپلواک کميسيون له هماغه لومړيو څخه يو واحد د معلوماتي سرچينو د مرکز تر عنوان لاندي ايجاد کړی خو تر اوسه له دې مرکز څخه مؤثره گټه نه ده شوي همدارنگه معلومات په سم ډول نه دي تنظيم او راغونډ شوي ترڅو له هغوی څخه په آساني گټه واخيستل شي.

10. د څارونکو، کتونکو، او رسنيو د رول غښتلتيا

دا چي ټاکنې په هيواد کي يو ملي او سراسري بهير دی په دې اساس د هيواد هر وگړی چي په شرائطو برابر دی د ټاکنو د يو گډونوال په عنوان د خپلي رايې د کاريډو او د هغې له نه ضايع کيدو څخه بايد ډاډ ولري. په دې اساس څارونکي، او کتونکي بنسټونه او رسنۍ هم دنده لري ترڅو د دې بهير د رڼوالي او د ټاکنو په مختلفو پړاونو کي د هيوادوالو د ډاډينې په منظور فعال حضور ولري.

کميسيون تل په ټاکنو کي د روڼتيا د تأمين او د خلکو د رايو د ساتنې په هڅه کي وو او د څارونکو او کتونکو رول د روڼتيا په تأمين او د خلکو د رايو په ساتنه کي د ځانگړی ارزښت لرونکي دي. د ټاکنو خپلواک کميسيون په پام کي لري ترڅو د ټاکنو په هره پروسه کي، څارونکي، کتونکي او رسنۍ د قانون له احکامو سره سم پراخ حضور ولري. کميسيون، څارونکو، کتونکو بنسټونو، او رسنيو ته د ټاکنو په مختلفو پړاونو کي د دوي د فعال حضور په موخه ځانگړي تدابير نيسي او په دې برخه کي لازم پروگرامونه په لار اچوي. همدارنگه کميسيون له څارونکو، او کتونکو بنسټونو او رسنيو سره په اړيکه کي وي ترڅو د دې بنسټونو له نظرياتو، طرحو او راپورونو څخه په تصاميمو پاليسيو او يا د اجراءاتو په تصحيح کي؛ چټکه او مؤثره گټه وکړي.

څلورمه برخه: د بېخ بنسټونو رغول او د لگښتونو را کمول

1. د بېخ بنسټونو تکميلول

کمیسیون د ور سپارل شویو چارو په سم ډول تر سره کولو په منظور په مرکز او ولایاتو کې بېخ بنسټونو او امکاناتو ته اړتیا لري. په تیرو څو کلونو کې تل دا هڅه شوي تر څو د اړتیا وړ بېخ بنسټونه په مرکز او ولایاتو کې له هغې جملې دفترونه او گدامونه په سم او اساسي ډول جوړ شي. خو کمیسیون تر اوسه معیاري دفترونه او گدامونه نه لري او له کرایې دفترونو او گدامونو څخه گټه اخلي. او هر کال د کمیسیون د بودجې یو زیاته برخه په دې چارې مصرفېږي.

کمیسیون له نورو اداراتو او بنکېلو اړخونو سره د اړیکو نیولو او د وخت او د کار کونکو د انرژي له ضیاع څخه د مخنیوي، همدارنگه له اضافي مصارفو او احتمالي زیانونو څخه چې د دفترو له زوروالي څخه چې له ابتدا څخه هم معیاري نه وو د مخنیوي په منظور؛ هڅه کوي تر څو اداري دفترونه او خپل گدامونه په مناسب ځای کې چې له نوور ادارو او بنسټونو سره نږدې قرار ولري؛ تاسیس کړي.

د ټاکنو پروگرامونه او مرحلې چې باید په هغه کې له ټکنالوژي څخه گټه واخیستل شي د دې غوښتنه کوي چې مجهز بېخ بنسټونه ولري. کمیسیون د دې چارې د سرته رسولو لپاره اقدام کوي.

2. د ټاکنو د لگښتونو را کمول

د ټاکنو تر سره کول په اکثره هیوادونو کې زیات لگښتونه لري. له هغې جملې زموږ په هیواد کې د هر ځل ټاکنو لپاره ډېر لگښتونه شوي چې عمده علت یې په هیواد کې موجوده نا امنی، له هیواد څخه بهر د ټاکنیزو موادو تهیه کول، په تېرو ټاکنو کې د رایې ورکونکو د نوملړ نه شتوالی، د لارو سختوالی او اوږدوالی، او نوري ستونزې وې. کمیسیون یادو شویو مواردو ته په پام؛ کولای شي په لاندې برخو کې لگښتونه را کم کړي.

➤ **د ټاکنیزو موادو تهیه کول د هیواد په دننه کې:** کمیسیون په تېرو ټولو ټاکنو کې د لا خونديتوب په خاطر؛ ټول حساس ټاکنیز مواد او ځنې غیر حساس مواد له هیواد څخه بهر تهیه کول چې ډېر لگښت یې درلود. کمیسیون د تدارکاتي پلان له وروستي کولو څخه وړاندې د رایې پانې او نورو ټاکنیزو موادو د تهیه کولو

لپاره د دولتي مطبې او داخلي بازار ظرفيت ارزوې تر څو ټاکنيز مواد د امکان تر حده د هيواد په دننه کې تهيه شي.

➤ **د تېرو ټاکنو له موادو څخه گټه:** ډېری ټاکنيز مواد د راتلونکو ټاکنو لپاره د استفادې وړ وي. د ټاکنو کميسيون د مخکې پرتو ټاکنو له تر سره کېدو څخه وړاندې د مرکز او ولاياتو په سطحه له تېرو ټاکنو څخه د باقې پاتې موادو په اړه يو دقيقه ارزونه تر سره کوي او ډاډ حاصلوي چې له دې موادو څخه په مخکې پرتو ټاکنو کې گټه اخيستلای شي.

3. د بين المللي مرستو قاعده مند او مؤثر کول

د ټاکنو ترسراوی د بين المللي بنسټونو او همکارانو د هر اړخيزو مرستو غوښتونکي دی دا مرستې معمولاً د يوناما له لاري همغږي کېږي او زياتې يې د ملگرو ملتونو د سازمان د پرمختيايي دفتر (UNDP) لخوا له ټاکنيزو کميسيونونو سره تر سره کېږي. په دې اساس؛ د ټاکنو په مختلفو برخو کې د مالي او تخنيکي ملاتړ د مؤثريت او مثریت د زياتوالي په منظور اړينه ده تر څو د مرسته کوونکو هيوادونو او بين المللي بنسټونو لخوا د ټاکنيزو کميسيونونو د تخنيکي تمويل او ملاتړ څرنگوالی تر بيا کتنې لاندې ونيول شي او له پخوا زيات قاعده مند کړای شي.

کميسيون د مرسته کوونکو هيوادونو د تخنيکي او مالي ملاتړ د جلبولو لپاره تدابير نيسي، پر دې برسېره د هغې پروژې د سند بيا کتنه چې د کميسيون او له ټاکنو څخه د ملگرو ملتونو د ملاتړ د پروژې (UNESP) تر مينځ لاسليک شوی. هڅه کوي چې د (UNESP) د پروژې تر څنګ نور بنسټونه چې په بين المللي سطحه د پراختيا او ټاکنو په برخه کې فعاليت کوي له هغې جملې د ټاکنو بين المللي سيستمونه (IFES) د متحده ايالاتو د پرمختيايي مرستو دفتر (USAID) هم د ټاکنو له کميسيونونو سره په ټاکلو برخو کې فعاليت کوي او د دې بنسټونو فعاليتونه په متفاوتو برخو کې يې له کومې مداخلې جلب کړي تر څو د بين المللي مرستو مؤثريت او مثریت زيات شي.

تطبيق:

په دې پالیسي کې په اصلاحاتو پوري د اړونده چارو د تطبيق په منظور، کمیسیون کمېټې جوړوي د کمېټو په جوړېدو پسې اړنده ستراتيژي او د فعاليتونو پلانونه تدوينوي. کمیسیون د دې پالیسي، ستراتيژيو او د اړونده فعاليتونو د پلان د بهتر تطبيق په منظور زمينه برابروي او د کارونو له منظم پرمختگ، د ډاډ د حصول په موخه، د کمیسیون له غړو څخه جوړه د څارنې کمېټه، د کار له پرمختگ څخه د څارنې مسؤليت پر غاړه لري او په عيني حال کې کمیسیون د دې پالیسي د تطبيق له جريان څخه په ربعوار ډول خپلي ارزونې تر سره کوي.

کمیسیون د اړتيا په وخت کې د دې پالیسي ځني موارد تعديل، تجديد او يا هغې ته بعضي ضمايم ورزياتوي.

له مختلفو اداراتو سره همغږي:

اړونده ادارې د ټاکنو د قانون له ۹ مادې سره سم د ټاکنو له خپلواک کمیسیون سره په همکاري کولو مکلفي دي او له دې کمیسیون سره بايد په عام او تام ډول همغږي ولري تر څو چې دا پالیسي په سم ډول تطبيق شي. کمیسیون کلنی راپور وړاندي کوي چې په هغه کې وزارتونه او دولتي ادارې د کاري مؤثريت د يو شمېر کلیدي شاخصونو پر بنسټ کټه گوري کېږي، دا کلیدي شاخصونه د بنسټونو د همکاري او پرمختگ کچه او څرنگوالی د ټاکنو د بهترتر سره کیدو په برخه کې په بر کې نیسي.

خنډونه او محدودیتونه:

بنکاره ده چې د دې پالیسي تطبيق په ځانگړي ډول د ستراتيژيو تدوين او تطبيق او د هغوی عملي پروگرامونه کوم چې تر لاس لاندې دي؛ ممکن خنډونه له ځان سره ولري. د دې پالیسيو عملي کول د هغې د عملي کولو او د دې پالیسي او د ټاکنيزو پروسو د بهبود او تقويې په برخه کې د هغوي د پرمختگ په لور هڅې دوامدره کار دی. او دا پالیسي کیدلای شي د ملي او ولسواکو پروسو د بنسټيزه کېدو په لور د همغږي کونکو هڅو لپاره يوه لاره وي.

داسي تصور کېږي چې د دې پالیسي تطبيق به له ستونزو سره هم مخ کېږي ځکه چې دا پالیسي د ټاکنو د کمیسیون له تاسيس څخه را پدېخوا لومړنی اقدام دی او ممکنه ده چې ټاکنيز اصلاحي اقدامات د ځينو له غوښتنو سره په تقابل کې قرار ونيسي. کمیسیون د احتمالي ستونزو د رفع کولو لپاره لازمي هڅې کوي.

